

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 145/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval 1. sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia

- jej základných práv podľa čl. 21 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 19 C 169/2008 z 26. septembra 2014,

- jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 822/96, sp. zn. Er 2012/98, sp. zn. 21 C 97/2012 a sp. zn. 19 C 169/2008, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 182/2015 a nečinnosťou mesta Poprad v bližšie neoznačenom konaní

v spojení s namietaným porušením čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky,

2. ako aj jej návrh na obnovu konania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. I. ÚS 13/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

2. Návrh [REDACTED] na obnovu konania o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 28. júla 2015 doručené podanie [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 21 ods. 3, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenia čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaniach označených v záhlaví, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní označenom v záhlaví a postupom mesta Poprad v bližšie neoznačenom konaní v súvislosti s riešením otázky jej nájomného bývania.

Sťažovateľka sa v druhej časti svojho podania adresovaného ústavnému súdu domáha obnovy konania vedeného ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 13/00.

Z obsahu podania a z jeho príloh vyplýva, že sťažovateľka a jej manžel boli spoločnými nájomníkmi bytu na [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľka po nezhodách s manželom odišla zo spoločnej domácnosti a s dvomi maloletými deťmi sa nasťahovala do bytu na [REDAKOVANÉ], ktorého nájomcom bol jej otec. Otec sťažovateľky zomrel 21. januára 1994. Sťažovateľka čelila žalobe mesta Poprad o vypratanie bytu na [REDAKOVANÉ]. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 822/1996 z 31. októbra 1996 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“) uložil žalobkyni vypratať byt na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1 Co 131/1997 z 29. októbra 1997 rozhodnutie okresného súdu o vypratání potvrdil.

Ústavný súd rozhodol o podnete sťažovateľky, ktorým namietala porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 21 ods. 3 a čl. 41 ods. 1 ústavy v spojitosti s rozhodovaním veci okresného súdu sp. zn. 11 C 822/96 týkajúcej sa vypratania [REDAKOVANÉ] bez zabezpečenia bytovej náhrady, za účasti krajského súdu a mesta Poprad, nálezom sp. zn. I. ÚS 13/00 z 10. júla 2001 tak, že „Krajský

súd v Prešove rozsudkom z 29. októbra 1997 č. k. 1 Co 131/97-49, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu v Poprade z 31. októbra 1996 č. k. 11 C 822/96-28 v časti týkajúcej sa povinnosti [REDAKOVANÉ] vypratať byt č. 4 nachádzajúci sa na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, porušil jej základné práva zaručené v čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 3 v spojení s čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) rozhodol o sťažnosti sťažovateľky vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike č. 7205/02 z 9. 10. 2007 (ďalej aj „rozhodnutie ESLP“) tak, že došlo k porušeniu čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

O sťažnosti sťažovateľky z 15. augusta 2008, ktorou namietala porušenie svojich práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 3 v spojení s čl. 41 ods. 1 ústavy nečinnosťou mesta Poprad v súvislosti s nezabezpečením bytovej náhrady, ústavný súd rozhodoval v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 388/08. Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 388/08 rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľky odmietol ako neprípustnú [podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] pretože sa týka veci, o ktorej už rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 13/00-85 z 10. júla 2001, a nad rámec odôvodnenia zdôraznil, že z nálezu č. k. I. ÚS 13/00-85 z 10. júla 2001 nevyplýva pre mesto Poprad právna povinnosť zabezpečiť sťažovateľke bytovú náhradu, pričom sťažovateľka nepreukázala, že by od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu nastali nové skutočnosti, ktoré by takúto povinnosť mestu Poprad ukladali (napr. na základe rozhodnutia všeobecného súdu). Za týchto okolností existovali aj dôvody na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažovateľka sa návrhom [doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 21. júla 2008] domáhala obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 11 C 822/1996 o vypratanie bytu. Okresný súd o návrhu sťažovateľky

na obnovu konania rozhodol uznesením sp. zn. 21 C 97/2012 z 26. októbra 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) tak, že návrh na obnovu konania zamietol. Krajský súd uznesením sp. zn. 8 Co 25/2013 z 29. apríla 2013 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka sa návrhom zo 16. júla 2008 domáhala určenia nájomného vzťahu a zabezpečenia užívania bytu. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 19 C 169/2008 z 26. septembra 2014 rozhodol tak, že žalobu zamietol. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka proti napadnutému rozhodnutiu podala odvolanie, o ktorom krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 182/2015 z 25. januára 2016 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) rozhodol tak, že ho potvrdil. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, o ktorom najvyšší súd do predbežného prerokovania sťažnosti nerozhodol.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta aj porušenie označených práv v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. Er 2012/98. Ústavný súd zistil, že označené exekučné konanie bolo ukončené vrátením poverenia súdneho exekútora 4. apríla 2000.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Ústavný súd podanie sťažovateľky, vychádzajúc z jeho obsahu, posúdil ako

1. sťažnosť vo veci namietaného porušenia

- jej základných práv podľa čl. 21 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 C 169/2008 z 26. septembra 2014,

- jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 822/96, sp. zn. Er 2012/98, sp. zn. 21 C 97/2012, sp. zn. 19 C 169/2008, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 182/2015 a nečinnosťou mesta Poprad v bližšie neoznačenom konaní,

- čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy, ako aj

2. návrh na obnovu konania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 13/00.

V takto vymedzenom rozsahu ústavný súd predbežne prerokoval podanie sťažovateľky a rozhodol o ňom.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

III.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 21 ods. 3 ústavy a porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 C 169/2008 z 26. septembra 2014

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 19 C 169/2008 z 26. septembra 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), ako aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 21 ods. 3 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 21 ods. 3 ústavy iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydlie používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.

Sťažovateľka mala na ochranu označených základných práv proti napadnutému rozsudku okresného súdu k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorý aj využila. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol v odvolacom konaní krajský súd. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že o odvolaní sťažovateľky z 23. januára 2015 rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 8 Co 182/2015 z 25. januára 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. marca 2016. Sťažovateľka podala proti nemu dovolanie, o ktorom dosiaľ najvyšší súd nerozhodol.

Uplatniac v súlade s čl. 127 ods. 1 ústavy princíp subsidiarity, ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

III.2.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 822/96, sp. zn. Er 2012/98, sp. zn. 21 C 97/2012 a sp. zn. 19 C 169/2008

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 822/96, sp. zn. Er 2012/98, sp. zn. 21 C 97/2012 a sp. zn. 19 C 169/2008.

Podľa judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 34/99, II. ÚS 32/00, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 109/03, II. ÚS 478/2010) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pritom z toho, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05), ako aj zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, I. ÚS 269/2012).

Ako zjavne neopodstatnenú ústavný súd podľa doterajšej judikatúry odmietne tiež sťažnosť, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010, II. ÚS 659/2014).

Z obsahu sťažnosti, z príloh k nej pripojených a zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 11 C 822/96 bolo právoplatne skončené rozsudkom z 31. októbra 1996 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 131/97 z 29. októbra 1997, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. januára 1998. Sťažovateľka doručila sťažnosť adresovanú ústavnému súdu 28. júla 2015, teda zjavne po právoplatnom skončení konania.

Z obsahu sťažnosti, z príloh k nej pripojených a zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. Er 2012/98 skončilo vrátením poverenia exekútora 4. apríla 2000. Sťažovateľka doručila sťažnosť adresovanú ústavnému súdu 28. júla 2015, teda zjavne po právoplatnom skončení konania.

Z obsahu sťažnosti, z príloh k nej pripojených a zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 21 C 97/2012 bolo právoplatne skončené uznesením z 26. októbra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Co 25/2013 z 29. apríla 2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2013. Sťažovateľka doručila sťažnosť adresovanú ústavnému súdu 28. júla 2015, teda zjavne po právoplatnom skončení konania.

Z obsahu sťažnosti, z príloh k nej pripojených a zistení ústavného súdu vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 19 C 169/2008 skončilo rozsudkom z 26. septembra 2014, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie. Sťažovateľka však sťažnosť adresovanú ústavnému súdu doručila až 28. júla 2015. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (28. júla 2015) už teda okresný súd vo veci meritórne rozhodol a spis bol už mimo jeho dispozície, pretože ho 26. mája 2015 predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Keďže sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutých konaniach, ktoré boli pred dorúčením jej sťažnosti ústavnému súdu vo veci samej právoplatne skončené (sp. zn. 11 C 822/96, sp. zn. Er 2012/98 a sp. zn. 21 C 97/2012) alebo už okresný súd meritórne rozhodol (sp. zn. 19 C 169/2008), je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde bola už jej právna neistota odstránená a tvrdené porušovanie sťažovateľkou označeného práva už netrvalo.

Z dôvodu, že v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, pretože napadnuté

konania boli skončené, ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.2.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 182/2015

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 218/07, III. ÚS 214/2010).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

Ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd sa v súvislosti so sťažovateľkou namietaným porušením jej základného práva sústredil na preskúmanie postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 182/2015.

Vychádzajúc zo sťažnosti sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ide o konanie, ktoré od podania opravného prostriedku – odvolania (23. januára 2015), následného predloženia spisu krajskému súdu (26. mája 2015) v čase vyhlásenia rozsudku (25. januára 2016) trvalo jeden rok, pričom krajský súd

odvolanie sťažovateľky prerokoval a rozhodol po predložení spisu v priebehu ôsmich mesiacov.

Hodnotiac celkovú dĺžku tohto konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 8 Co 182/2015, ústavný súd konštatuje, že táto nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 182/2015, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nečinnosťou mesta Poprad v bližšie neoznačenom konaní

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť nečinnosťou mesta Poprad pri riešení otázky jej nájomného bývania v bližšie neoznačenom konaní.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Vychádzajúc z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadreného v čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd už viackrát vo svojej judikatúre vyslovil, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej trvá porušovanie základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02, IV. ÚS 86/2013, IV. ÚS 221/2014, II. ÚS 626/2014).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Je to tak z dôvodu, že ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 236/07, II. ÚS 772/2014, II. ÚS 602/2015).

Sťažovateľka mala pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ústavy právo brániť sa proti namietanej nečinnosti mesta Poprad žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 250t a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (účinného v čase namietanej nečinnosti mesta Poprad – do 30. júna 2016).

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako neprípustnú.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že zo spisu sp. zn. I. ÚS 13/00 zistil, že predmetom konania o podnete sťažovateľky v tejto veci bolo aj rozhodovanie o porušení jej základných práv podľa čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 21 ods. 3 a čl. 41 ods. 1 ústavy mestom Poprad, ku ktorému malo dôjsť uložením povinnosti vypratať byt na [REDAKOVANÉ] bez zabezpečenia bytovej náhrady. V predmetnej veci ústavný súd rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 13/00-85 z 10. júla 2001 tak, že v časti namietajúcej porušenie označených práv sťažovateľky mestom Poprad návrhu nevyhovel.

V relevantnej časti odôvodnenia označeného nálezu ústavný súd okrem iného uviedol:

„Na druhej strane v časti, v ktorej navrhovateľka žiadala vysloviť takéto porušenie aj vo vzťahu k Mestu Poprad v spojení s čl. 20 ods. 1 a 3 ústavy, ústavný súd jej návrhu nevyhovel, pretože nezávisle od výsledku súdneho konania, za ktorý zodpovedá len súd,

nemožno v okolnostiach jej núteného vypratania z predmetného bytu bez zabezpečenia bytovej náhrady vidieť samostatné porušenie uvedených článkov ústavy zo strany tohto účastníka konania.“

Ústavný súd ďalej zo spisu sp. zn. IV. ÚS 388/08 zistil, že sťažovateľka sťažnosťou z 15. augusta 2008 namietala porušenie svojich práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 21 ods. 3 v spojení s čl. 41 ods. 1 ústavy nečinnosťou mesta Poprad v súvislosti s nezabezpečením bytovej náhrady. Ústavný súd vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 388/08 rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľky odmietol ako neprípustnú [podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde], pretože sa týka veci, o ktorej už rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 13/00-85 z 10. júla 2001, a nad rámec odôvodnenia zdôraznil, že z nálezu č. k. I. ÚS 13/00-85 z 10. júla 2001 nevyplýva pre mesto Poprad právna povinnosť zabezpečiť sťažovateľke bytovú náhradu, pričom sťažovateľka nepreukázala, že by od nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu nastali nové skutočnosti, ktoré by takúto povinnosť mestu Poprad ukladali (napr. na základe rozhodnutia všeobecného súdu). Za týchto okolností existovali aj dôvody na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením čl. 48 ods. 2 ústavy nečinnosťou mesta Poprad pri riešení otázky nájomného bývania sťažovateľky zistil, že mestu Poprad nebola rozhodnutím všeobecného súdu ani ústavného súdu uložená povinnosť zabezpečiť sťažovateľke bytovú náhradu, a preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku nečinnosti mesta Poprad v súvislosti s riešením otázky jej nájomného bývania. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3 K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy

Sťažovateľka namieta aj porušenie čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy, avšak bez toho, aby ho spojila s namietaným porušením niektorého z označených práv, ktoré v sťažnosti namietala, a bez identifikácie orgánu verejnej moci, ktorý ich mal porušiť.

Tieto články ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy. Sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 383/08). Aplikácia uvedených ustanovení ústavy sa v konaní o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb viaže na vyslovenie porušenia osobitne určeného základného práva alebo slobody sťažovateľa (ide o sprievodný účinok porušenia základného práva alebo slobody), t. j. k ich porušeniu môže dôjsť len v spojení s porušením niektorého konkrétneho práva alebo slobody garantovaných ústavou, príp. kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

Keďže v danom prípade ústavný súd dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky nemohlo dôjsť k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach a postupom mesta Poprad v bližšie neoznačenom konaní, nemožno vzhľadom na uvedené uvažovať ani o tom, že nimi došlo k porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ústavy.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní aj v tejto časti sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

IV.

Ústavný zákon č. 161/2014 Z. z. zo 4. júna 2014, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela ústavy“), nadobudol účinnosť od 1. septembra 2014.

Novelou ústavy bol čl. 133 ústavy doplnený o vetu za bodkočiarkou „to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu“, takže čl. 133 ústavy s účinnosťou od 1. septembra 2014 znie:

„Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu.“

V nadväznosti na novelu ústavy bol prijatý zákon č. 353/2014 Z. z. z 27. novembra 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o ústavnom súde“), nadobudol účinnosť 1. januára 2015 a novelizoval sa ním aj zákon o ústavnom súde.

Novelou zákona o ústavnom súde bol do právneho poriadku zavedený inštitút obnovy konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o ústavnom súde právoplatné rozhodnutie ústavného súdu možno za podmienok ustanovených týmto zákonom napadnúť návrhom na obnovu konania pred ústavným súdom, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (ďalej len „orgán medzinárodnej organizácie“), vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu. Ustanovenie § 24 písm. c) sa v tomto prípade nepoužije.

Podľa § 75 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom podľa čl. 133 ústavy musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 20 ods. 1 a 2 obsahovať

- a) označenie rozhodnutia ústavného súdu, proti ktorému smeruje,
- b) označenie rozhodnutia orgánu medzinárodnej organizácie, o ktoré sa opiera.

Podľa § 75 ods. 3 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom je oprávnený podať ten, kto bol vo veci uvedenej v odseku 1 účastníkom konania pred ústavným súdom a v jeho prospech orgán medzinárodnej organizácie rozhodol.

Podľa § 75 ods. 5 zákona o ústavnom súde návrh na obnovu konania pred ústavným súdom možno podať do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa rozhodnutie orgánu medzinárodnej organizácie stalo konečným, alebo od toho času, keď návrh na obnovu konania pred ústavným súdom mohol byť uplatnený.

Podanie sťažovateľky možno kvalifikovať ako návrh na obnovu konania v zmysle čl. 133 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. h), § 75 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na už uvedenú právnu úpravu o obnove konania sa právomoc ústavného súdu vzťahuje len na preskúmanie rozhodnutia ústavného súdu a v prípade sťažovateľky, ktorý zodpovedá právnej úprave obnovy konania pred ústavným súdom, je len nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 13/00 z 10. júla 2001 (uvedený v záhlaví sťažnosti sťažovateľky).

Európsky súd pre ľudské práva rozhodol o sťažnosti sťažovateľky, vo veci [REDACTED] proti Slovenskej republike č. 7205/02 z 9. 10. 2007, tak, že došlo k porušeniu čl. 8 dohovoru.

Šesťmesačnú lehotu na podanie návrhu na obnovu konania podľa § 75 ods. 5 zákona o ústavnom súde po právoplatnosti rozhodnutia ESĽP vo veci sťažovateľky pre absenciu relevantnej právnej úpravy nemohla sťažovateľka reálne uplatniť. Do úvahy prichádzalo posúdenie dodržania šesťmesačnej lehoty podania návrhu na obnovu konania počítanú od času, keď návrh na obnovu konania pred ústavným súdom mohol byť uplatnený, a to je čas nadobudnutia účinnosti relevantnej úpravy, ktorým je 1. september 2014, resp. 1. január 2015.

Sťažovateľka podala návrh na obnovu konania pred ústavným súdom 28. júla 2015, teda zjavne po uplynutí lehoty šiestich mesiacov.

V súvislosti s návrhom sťažovateľky na „*opätovné prejednanie podľa Novelý ČL. 133 Ústavy SR*“ ústavný súd zdôrazňuje, že „nová právna úprava však neobsahuje

osobitné intertemporálne ustanovenie, ktoré by umožňovalo jej retroaktívnu aplikáciu na prípady, o ktorých už ústavný súd pred nadobudnutím jej účinnosti rozhodol“ (PL. ÚS 1/2016).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažovateľkin návrh na obnovu konania odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bol podaný oneskorene.

Pokiaľ bolo úmyslom sťažovateľky domáhať sa obnovy konania podľa čl. 133 ústavy v konaní pred všeobecnými súdmi, resp. inými orgánmi verejnej moci, ústavný súd uvádza, že na takéto rozhodovanie nemá právomoc a sťažnosť v tejto časti splňa dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd uvádza, že s poukazom na dôvody, pre ktoré rozhodol o odmietnutí sťažnosti a návrhu na obnovu konania pred ústavným súdom, sa z dôvodu hospodárnosti konania už nezaoberal otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľky, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2017